Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0521

(mr. H.O. Kerkmeester, voorzitter en mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)

Datum uitspraak	21 juni 2024
Klacht van	De consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Marginberekening. Geldbedrag op beleggingsrekening wordt voor 50% meegeteld. Niet gebleken dat de gestelde schade is veroorzaakt door ontoereikende voorlichting. Toepassing van de 50%-regel is niet onredelijk bezwarend en evenmin naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist volgens haar reglement en op basis van de ingediende stukken.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 18 maart 2024. Ter zitting waren de consument en zijn gemachtigde [naam 1] aanwezig en namens de bank mr. [naam 2] en mr. [naam 3], beiden legal counsel.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft een beleggingsrekening bij de bank. In verband met deze rekening heeft hij in 2016 een Deelovereenkomst Beleggen Plus ondertekend. Daarin staat:

> *(...) Wat moet ik weten voor ik start met Actief Beleggen Plus?*
> *Schrijft u opties, dan volgt daar een marginverplichting uit. Bij Actief Beleggen Plus geldt dat uw marginverplichting maximaal 25% van uw belegbaar vermogen mag zijn. Deze 25%-regel is een aanvulling op de marginregels in de Voorwaarden Opties.*
> *(...)*
> *De bank kan de Deelovereenkomst Actief Beleggen Plus (...) wijzigen. Een wijziging (...) zal de bank tijdig aan u bekendmaken. (...)*

2.2 Per 19 januari 2019 heeft de bank de Deelovereenkomst Beleggen Plus gewijzigd.

Zij heeft de consument vooraf, op 4 december 2018, een brief gestuurd met een overzicht van de wijzigingen:

> *(...) Artikel 7, vijfde opsomming, gewijzigde tekst:*
> *Opties schrijven kan gedekt en ongedekt. Schrijft u ongedekt opties, dan heeft u de verplichting om daarvoor margin aan te houden. Bij Actief Beleggen Plus geldt dat uw marginverplichting maximaal 50% van uw belegbaar vermogen mag zijn. Deze 50%-regel is een aanvulling op de marginregels in de Voorwaarden Opties. Komt uw marginverplichting boven die 50%? Dan behandelt de bank dit op dezelfde manier als bij een dekkingstekort en gelden hiervoor de regels van de 5-dagen procedure.*
> *Dit betekent dat u uw marginverplichting binnen vijf dagen weer onder of op die 50% moet krijgen. Zie hiervoor artikel 9.4 (Wat houdt de 5-dagen procedure in?) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.*
> *Artikel 7, zesde opsomming, nieuwe tekst:*
> *Uw belegbaar vermogen voor Actief Beleggen Plus bestaat uit:*
> *- de waarde van uw beleggingen op uw beleggingsrekening, en*
> *- het geld op uw rekening(en) die u voor Actief Beleggen Plus gebruikt. (...)*

2.3 Op 12 mei 2022 is een margintekort ontstaan.

2.4 De bank heeft notities overgelegd van gesprekken met de consument op 12 en 13 mei 2022:

> *(...) [naam consument] gebeld inzake dag 5 margin tekort. [naam consument] geeft terecht aan dat hij het raar vindt dat wij cash maar voor 50% meetellen als margin. Dit slaat echt nergens op. We gaan 5 puts ASL dec23 300 en 3 puts ASL dec22 550 terugkopen en komen als het goed is dan binnen de margin. Gemaakt op 12-5-2022 (...)*

> *(...) [naam consument] baalt nog steeds van de verplichte afbouw short puts ASML ivm margin. (...) dat cash maar 50% meetelt vindt hij vreemd. Om wat goed te maken wil hij 100 ASML kopen [aangezien] aandelen net als cash voor 50% meetellen. Nvidia wil hij [ook] uitbreiden met 100 st. Hij weet dat hij eenzijdig belegd is in chippers, maar dat is zijn bewuste keuze. (...) Gemaakt op 13-5-2022 (...)*

2.5 Naar aanleiding van het gesprek op 12 mei 2022 heeft de bank op 12 mei 2022 de daarin genoemde puts op de rekening van de consument gesloten.

2.6 Op 4 juli 2022 is wederom een margintekort ontstaan en heeft de bank de consument een brief gestuurd met het verzoek het tekort uiterlijk 8 juli 2022 op te heffen. Het tekort is opgeheven doordat de bank op 5 juli 2022 op verzoek van de consument (nog) twee putopties ASML heeft gesloten.

2.7 Op 23 september 2022 heeft de consument de bank gebeld. De bank heeft een notitie van dit gesprek overgelegd:

> *(...) [naam consument] gesproken, AEX verder onderuit (...). Ook ASML staat intussen weer op 445 euro. Ik bespreek de series. Aangegeven dat de gesloten series in mei dit jaar die we moesten sluiten ivm dekkingstekort op 97 euro nu kunnen schrijven voor 117 euro. Dus voor 10K meer premie in zijn voordeel. Ook de laatste twee series die we in juli moe[st]en sluiten op 138 komen in de buurt. Nadeel is wel dat we dan een hoge margin hebben en weer tegen hetzelfde probleem aan gaan lopen. [naam consument] geeft aan dat er vastgoed verkocht is en dat dit tzt binnen zal komen. Aangegeven dat als dit ca 500K is hij alle posities in ASML kan terug nemen tegen een hogere premie, maar dat ziet hij nu niet zitten om uit te breiden. Ik geef ook aan dat ik de kans groter inschat dat we eerst een verdere daling moeten laten zien alvorens de markt kan herstellen. Hij wil eerder zijn bestaande puts 550 doorrollen naar dec 23 strike 500 om zo met gesloten beurzen [de] afnameverplichting te verlagen. Kortom [naam consument] blijft nu zitten zoals hij zit en wil nu geen ASML series bijschrijven. (...)*

Klacht, vordering en verweer

2.8 De consument vordert dat de bank wordt veroordeeld tot schadevergoeding. In het klachtformulier noemt hij een schadebedrag van € 86.000,-. In de repliek heeft hij een schadebedrag van € 82.310,- vermeld, te vermeerderen met wettelijke rente en kosten van rechtsbijstand. Het schadebedrag is berekend door de financiële positie na de terugkoop van putopties op 12 mei en 5 juli 2022 te vergelijken met de situatie waarin deze posities tot en met de expiratiedatum zouden zijn aangehouden. De vordering van de consument berust op de stelling dat de bank hem ontoereikend heeft voorgelicht over de 50%-regel en, omdat dit geen zinvolle regel is, hem niet daaraan had mogen houden.

2.9 De bank heeft verweer gevoerd. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Kern van de klacht is dat volgens de consument de informatieverstrekking over de 50%-regel ontoereikend was en dat de bank deze regel in redelijkheid niet had mogen toepassen.

3.2 Naar het oordeel van de commissie is niet komen vast te staan dat de gevorderde schade is veroorzaakt door ontoereikende voorlichting. Dit oordeel berust op de volgende omstandigheden:

(a) Afgaande op de stukken en de verklaringen van partijen ter zitting is de consument in ieder geval voorgelicht over de 25%-regel die voorheen door de bank werd gehanteerd.

(b) De bank heeft twee gespreksnotities gedateerd 12 en 13 mei 2022 overgelegd waaruit blijkt dat de 50%-regel met de consument is besproken (zie 2.4).

(c) De consument stelt dat de beleggingsadviseur (aanvankelijk) niet van de 50%-regel wist. Naar het oordeel van de commissie is echter niet gebleken dat die omstandigheid oorzaak is van de gestelde schade. Uit de stukken blijkt niet dat onbekendheid met de margin-berekening bij de beleggingsadviseur een rol heeft gespeeld bij het openen van de relevante optieposities.

(d) De consument stelt dat hij in het scherm een dekkingswaarde van 70% bij zijn aandelen zag en heeft in zijn repliek naar een schermafdruk verwezen. De bank heeft dit weerlegd door erop te wijzen dat die schermafdruk de dekkingswaarde van aandelen bij effecten-krediet weergeeft en met de marginberekening geen verband houdt.

(e) Volgens de bank heeft de consument de schade niet beperkt. Zij stelt dat in het gesprek op 23 september 2022 aan de orde kwam dat de consument wederom posities in opties ASML kon openen, maar dat hij bewust daarvan heeft afgezien. De consument heeft hiertegen ingebracht dat het openen van nieuwe posities het probleem niet zou hebben verholpen omdat daardoor opnieuw een (nog hoger) dekkingstekort zou zijn ontstaan. Ook heeft hij gesteld dat hij inmiddels bekend was met de 50%-regel, maar daarvoor beducht was geworden en geen nieuwe risico's wilde aangaan.
De commissie constateert dat de consument door het opnieuw openen van de gesloten posities in opties ASML wel degelijk de schade had kunnen beperken en dan zelfs meer premie zou hebben ontvangen dan hij bij sluiting had betaald. In het argument dat dit geen reële mogelijkheid was (wegens de hogere marginverplichting) kan de commissie de consument niet volgen. De stukken geven geen aanwijzingen dat marginverplichtingen op dat moment in de weg stonden aan het opnieuw openen van de optieposities. In het gesprek van 23 september 2022 kwam bovendien aan de orde dat de consument binnenkort beschikking zou hebben over de verkoopopbrengst van vastgoed van (ongeveer) € 500.000,- (zie 2.7 hiervoor). In dit licht valt niet in te zien dat de consument de optieposities dan niet tot aan de expiratiedatum had kunnen vasthouden, zodat de schade zoals door hem berekend zich niet zou hebben voorgedaan. Door de hogere premie bij hernieuwde opening zou hij dan zelfs in een gunstigere positie zijn beland. Voor de stelling dat de consument geen nieuwe risico's wilde aangaan, onder meer wegens de 50%-regel, geldt dat dit een keuze is die onder zijn eigen verantwoordelijkheid valt en dat, voor zover de schade daardoor niet is beperkt, dit voor zijn rekening komt.

3.3 De consument stelt dat de bank hem in redelijkheid niet aan de 50%-regel had mogen houden. Naar het oordeel van de commissie is de bepaling waarin deze regel staat niet onredelijk bezwarend en is het evenmin naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat deze regel is toegepast.

Bedacht moet worden dat de marginverplichting (onder andere) dient ter bescherming van beleggers tegen een snel en hoog oplopend verlies.[1] Uit andere zaken is het de commissie bekend dat aanzienlijke verschillen bestaan in het beleid van banken en brokers ten aanzien van opties en marginberekening en dat de bank een beleid voert dat de ruimte voor het schrijven van putopties relatief sterk beperkt. Dat andere banken en brokers de 50%-regel niet hanteren (en dat de consument mogelijk mede daardoor er niet op bedacht was) betekent echter nog niet dat deze regel geen redelijk doel dient.

3.4 Gezien het voorgaande zal de vordering van de consument worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen de uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement staat dat beroep kan worden ingesteld tot zes weken na de dag van de uitspraak. Meer informatie over beroep instellen vindt u op www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na verzending van de uitspraak kunt u verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen twee weken na verzending van de uitspraak verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de commissie niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

[1] Zie eerdere uitspraken van de commissie over marginberekening, waaronder GC Kifid 2019-869 (in het bijzonder overweging 4.3).